

ความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

Needs and Guidelines for Developing Academic Leadership of School Administrators under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1

ธนาพร ศรีหานาม¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ² ดร.พกาพรณ วัฒนนาม²
Tanaporn Srihanam¹ Assoc. Prof. Dr.Sayan Boonbai² Dr.Pakapan Wananam²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 330 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสภาพปัจจุบันมีค่าอำนาจจำแนก 0.405 – 0.855 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.979 ในส่วนแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนก 0.367 – 0.769 และค่าความเชื่อมั่น 0.961 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ T – test และ One – way ANOVA ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สภาพปัจจุบัน โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด
2. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาด

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program in Educational Administration and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³Lecturer in the Faculty of Education Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ธนาพร ศรีหานาม, thanaporn1993m@gmail.com

รับเมื่อ 20 มีนาคม 2567 แก้ไข 22 พฤษภาคม 2567 ตอรับ 24 พฤษภาคม 2567

ของโรงเรียนโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ 2) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย และ 3) ด้านการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน

5. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสิ่งแวดล้อม ปรับปรุง พัฒนาอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัย เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของครู และการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนโดยมีส่วนร่วมของครู นักเรียนในการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานพัฒนาโรงเรียน เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างเป็นระบบ และ 3) ด้านการบริหารหลักสูตร และการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้และเข้าใจการบริหารหลักสูตร และการเรียนการสอน เพื่อเป็นทิศทางการศึกษา และให้คำแนะนำแก่คณะครู และการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักและส่งเสริมบุคลากรให้เกิดความรู้ความเข้าใจและนำหลักสูตรมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ABSTRACT

The research aimed were to examine, compare current conditions and desired conditions, and establish guidelines for developing instructional leadership of School Administrators under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1. The sample group, obtained through simple random, consisted of 330 participants working in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1 in the academic year 2023. The tool for data collection was a set of questionnaires on current and desirable conditions of instructional leadership of School Administrators. The questionnaire on the current condition had the discriminative power from 0.405 to 0.855 and the reliability of 0.979. The desirable condition questionnaire had the discriminative power from 0.367 to 0.769 and the reliability of 0.961. Statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, The hypothesis was tested using t – test analysis, and One – way ANOVA and Priority Needs Index. Using expert interviews using content analysis

The findings were as follows:

1. The current conditions of instructional Leadership of School Administrators were overall at a high level, whereas the desirable conditions were overall at the highest level.

2. The current conditions of instructional Leadership of School Administrators classified by positions, as a whole, showed no variation. And school sizes, as a whole, showed a difference at the .01 level of significance. and Work experience, as a whole, showed a difference at the .01 level of significance.

3. The desired conditions of instructional Leadership of School Administrators classified by positions, as a whole, showed no variation. And school sizes, as a whole, showed a difference at the .01 level of significance. and Work experience, as a whole, showed a difference at the .05 level of significance.

4. The need for developing of instructional Leadership of School Administrators In order from high to low, they are 1) Creating an atmosphere that encourage academics 2) Setting vision, mission and goals and 3) Curriculum administration and teaching

5. Guidelines for developing of instructional Leadership of School Administrators in 3 areas as follows: 1) Creating an atmosphere that encourage academics the school Administrators should organize the environment, improve and develop buildings and facilities to be safe. Conducive to teachers' work performance and learning of students. 2) Setting vision, mission and goals the school Administrators should plan with the participation of teachers. Students in setting the direction of the school development mission, clear goals, vision, and mission. To develop academic achievement systematically and 3) Curriculum administration and teaching the school Administrators should have knowledge and understanding of curriculum management. and teaching to supervise and act as a consultant and give advice to teachers and continuous teaching Raise awareness and encourage personnel to have knowledge, understanding and effective use of the curriculum.

Keywords: Development Guidelines, Academic Leadership of School Administrators

ภูมิหลัง

การบริหารงานในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาเยาวชนมาก โดยเฉพาะในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจ สังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้บริหารจึงต้องมีความชำนาญทางด้านการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ คุณลักษณะของผู้บริหารที่ทำให้การบริหารงานวิชาการเกิดประสิทธิผลสูงสุดคือภาวะผู้นำซึ่งมีความสำคัญต่อการบริหารงานในองค์การ สอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2560, หน้า 115) ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครู และเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียน การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน การจัดทำเป้าหมายโดยรวมของโรงเรียน การบริหารจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศของโรงเรียน การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การนิเทศ การประเมินครู การประสานงานโครงการ การพัฒนาบุคลากร รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนเพื่อนครูนักเรียนและชุมชน ซึ่งในสถานศึกษามีการดำเนินงานโครงการหลายโครงการที่ต้องดำเนินการเพื่อพัฒนางานทางวิชาการและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก จึงถือได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องดำเนินการบริหารงานวิชาการอย่างจริงจัง ทั้งการกระตุ้นและส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้หลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ อันจะส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษาและคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

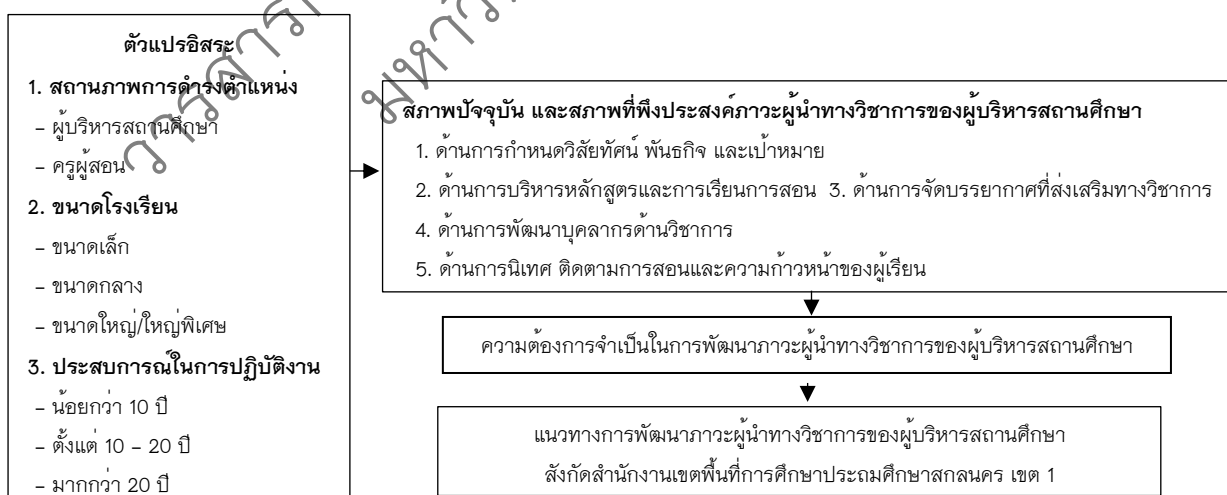
คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีลำดับเป็นอย่างไร
4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาระดับความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
4. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 2,078 คน จากทั้งหมด 174 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 174 คน และครูผู้สอนจำนวน 1,904 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2565 ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 43) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 330 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 72 คน และครูผู้สอน จำนวน 258 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยการสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสภาพปัจจุบันมีค่าอำนาจจำแนก 0.405 – 0.855 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.979 ในส่วนแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนก 0.367 – 0.769 และค่าความเชื่อมั่น 0.961

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ จัดทำหนังสือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อส่งหนังสือราชการไปยัง 72 โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 330 ฉบับ ได้นำเอกสารกลับคืนมา จำนวน 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม และคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสถิติที (t – test) ชนิด Independent Samples ค่าสถิติเอฟ (F – test) แบบความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) การทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) หรือ LSD. และดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index; PNI_{modified})

การหาแนวทางพัฒนาผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก
2. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด
3. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม และรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน
4. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นไม่มีความแตกต่างกัน
5. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม พบว่า โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการนิเทศ ติดตามการสอนและความก้าวหน้าของผู้เรียน และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร และการเรียนการสอน
7. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
8. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการนิเทศ ติดตามการสอนและความก้าวหน้าของผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีจำนวน 1 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
9. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในภาพรวมทุกด้าน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ $(PNI_{modified} = 0.0290)$
10. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดบรรยากาศ

ที่ส่งเสริมทางวิชาการ ลำดับที่ 2 คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ลำดับที่ 3 คือ ด้านการบริหาร หลักสูตรและการเรียนการสอน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจาก มากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ในส่วนด้านที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศ ติดตามการสอนและความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จะต้องทำการบริหารงานวิชาการโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายและเกิดประสิทธิผล โดยเฉพาะงานบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาจึงทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา วีระวงศ์ (2564, หน้า 108 – 109) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ด้านการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ในส่วนด้านที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศ ติดตามการสอนและความก้าวหน้าของผู้เรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจ สังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้บริหารจึงต้องมีความชำนาญทางด้านการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ คุณลักษณะของผู้บริหารที่ทำให้การบริหารงานวิชาการเกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน จำเป็นต้องมีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารเพื่อเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการศึกษาให้พัฒนาขึ้น จึงส่งผลให้สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่อยากให้เกิดตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนอยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ รัชฎากร ประสาท (2565, หน้า 100) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าฝ่ายวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าฝ่ายวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในภาพรวมเท่ากับ 0.174 โดยด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร มีดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.196$)

3. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม และรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่มีแนวทางการปฏิบัติของสถานศึกษามีความชัดเจน ทำให้การแสดงออกของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีขอบเขตที่จำกัด ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรเพชญ์ ไตรยงค์ (2564, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเข้าใจ และตระหนักในการพัฒนาตนเองได้รับการดำรงตำแหน่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน และตำแหน่งครูผู้ช่วย ตามหลักเกณฑ์และการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีการพัฒนาตนเองด้านการมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ตลอดเวลา และแสดงออกถึงการเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำซึ่งเกิดจากการได้รับการพัฒนาตนเองเข้ารับตำแหน่ง เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการอบรม ศึกษา หาความรู้จากการศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่เป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนแสดงออกถึงภาวะผู้นำที่เหมาะสม สร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธาแก่การยอมรับให้กับผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ วิเศษจันทร์ (2566, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนที่มีขนาดที่แตกต่างกัน จำเป็นต้องมีการบริหาร ที่แตกต่างกันเนื่องด้วยทรัพยากรและงบประมาณที่มีอย่างจำกัดของโรงเรียนขนาดเล็ก การบริหารจัดการจึงจำเป็นต้องเน้นหลักความคุ้มค่า ความพอเพียงเป็นสำคัญอีกทั้งจำนวนครูและบุคลากรที่ไม่ครบชั้นเรียน จึงส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละขนาดใช้หลักการ และเหตุผลในการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการที่แตกต่างกัน จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในขนาดโรงเรียน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ วิเศษจันทร์ (2566, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการนิเทศ ติดตามการสอนและความก้าวหน้าของผู้เรียนและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร และการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความพร้อมในด้านงบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรร และสามารถระดมทุนการศึกษาได้มาก และเพียงพอต่อการบริหารจัดการมีบุคลากรจำนวนมากเพียงพอต่อการจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน และสามารถเลือกบุคลากรได้ตรงกับความรู้ ความสามารถกับงาน ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ สามารถแสดงพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำทางวิชาการได้อย่างเต็มความรู้ ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนบุคลากรน้อยแต่ละคนอาจได้รับผิดชอบเป็นหัวหน้างานแต่ละฝ่าย อีกทั้งงบประมาณที่ได้รับจัดสรรที่ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความจำเป็นต้องมีผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถแสดงพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อพัฒนางานวิชาการ และด้านอื่น ๆ ให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสวี ยาทองไชย (2565, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามสมรรถนะประจำสายงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในสภาพการเรียนรู้ในสังคมไทยและสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการพัฒนาของเทคโนโลยีมีผลต่อการพฤติกรรมของการมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมากขึ้น การเรียนรู้เรื่องใหม่ ๆ หรือการฝึกปฏิบัติงานต่าง ๆ สามารถใช้เทคโนโลยีช่วยในการทำงานได้มากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี เลือกใช้เพื่อช่วยให้สามารถแสดงออก พฤติกรรมการมีภาวะผู้นำทางวิชาการได้มากกว่า และเมื่อรวมกับการได้รับความรู้และประสบการณ์ตรงจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี และระหว่าง 10 – 20 ปี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า สามารถนำมาสร้างนวัตกรรมที่ช่วยส่งเสริมการบริหารงานด้านวิชาการและงานอื่น ๆ ให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้นจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตานกร มูลมณี (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

8. สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการนิเทศ ติดตามการสอนและความก้าวหน้าของผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีจำนวน 1 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารงานในสถานศึกษาในปัจจุบัน มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการบริหารงานมากขึ้นเรื่อย ๆ และเกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการนำมาใช้บริหารสถานศึกษา อยู่เสมอ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 10 ปี จึงมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ระหว่าง 10 – 20 ปี และ มากกว่า 20 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 5 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย และด้านการบริหารหลักสูตร และการเรียนการสอน หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดโครงการอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในเชิงประจักษ์และนำไปใช้บริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อส่งผลให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดให้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

- 2.1 ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนอกเหนือจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เช่น หัวหน้างานบริหารวิชาการ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ วีระวงศ์. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. เพาะ: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ชุตานกร มูลมณี. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. เพาะ: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการ. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปวีณา บุทธิจักร. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มนัสวี ยาทองไชย. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามสมรรถนะประจำสายงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รวิภา ศรีวัตร. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- รัชฎากร ประสาท. (2566). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าฝ่ายวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. ศึกษา วารสารศึกษาศาสตร์, 10(1), 100 – 109.
- สมพงษ์ วิเศษจันทร์. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สรรเพชญ ไตรรงค์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อภิวัดน์ คัมศรีไวย. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.